

למעוטי חולו של מועד –

To exclude חול המועד

OVERVIEW

The גמרא initially asked; why does the פסוק state 'הראשון', concerning נטילת לולב. The גמרא then continues (without answering this previous question) and asks why does the פסוק state 'הראשון', concerning שביתה ממלאכה ביו"ט. The גמרא answers that it states חולו של מועד to exclude הראשון. Seemingly (in this answer) the גמרא is referring to שביתה ממלאכה; that 'הראשון' excludes שביתה ממלאכה. It would seem that the first question (why does it say הראשון by נטילת לולב) is not answered. Tosfos will explain that the answer חולו של מועד is an answer to both questions (concerning לולב and שביתה ממלאכה).

אתרווייהו קאי דלולב אינו ניטל במדינה אלא יום אחד:¹

This exclusion of חוה"מ is referring to both פסוקים² (the פסוק concerning מצות ד' [where the תורה writes הראשון] and the פסוק of ביו"ט [where the תורה writes הראשון]), for a לולב is only taken in the מדינה³ for one day only, namely the first day of סוכות and not on חוה"מ.⁴ We derive this from the 'הראשון' that is written by נטילת ד'. This answers the גמרא's first question (also).

SUMMARY

The מצוה of מ"מ is for one day only (מדאורייתא) outside the המקדש.

THINKING IT OVER

1. Why is 'הראשון' needed to exclude שביתה ממלאכה on חוה"מ, when the פסוק states that the שביתה ממלאכה ביו"ט is only for one day;⁵ and שמחתם לפני ה' אלקיכם שבעת ימים which is in חוה"מ and not במדינה?⁶

2. Tosfos maintains that the answer חולו של מועד is referring to לולב as well.

¹ The פסוק states concerning מצוה ד' that מ"מ is for one day only, this teaches us that only לפני ה' (which refers to the המקדש) are we מקיים מצוה ד' מ"מ all seven days. See 'Thinking it over' # 1.

² Even though the גמרא seems to be discussing only the פסוק concerning שביתה ממלאכה בחוה"מ, nevertheless it applies to the פסוק of הראשון as well.

³ The term מדינה refers to any place outside the בית המקדש proper; including ירושלים and the rest of א"י.

⁴ The 'הראשון' of מצוה ד' teaches us that נטילת לולב is only for the first day (מדאורייתא) just as the 'הראשון' by שביתה ממלאכה comes to exclude חול המועד.

⁵ See footnote # 1.

⁶ See 'Thinking it over' # 2; וחדא מתורצת בחברתה.

How would then תוספות explain the follow up question (of מהוא מראשון ושמיני נפקא) and answer (of לולב?לולב⁷ (of מוסף על ענין ראשון (וסד"א וי"ו מוסף על ענין ראשון), concerning

⁷ מהרש"א See